

nat různé obtíže a že by to především umožnilo vydatnější pomoc se strany Sovětů.³ Odesílaje svůj návrh ukázal jsem kabel Píkovi, který souhlasil nebo alespoň zdál se souhlasiti.

Soudím, že věc měla být realizována hned z počátku, jakmile fronta na Slovensku se vytvořila.

Osud bojujícího Slovenska leží mi na srdci a z prvního dne nepřestávám usilovat o všestrannou pomoc sovětskou. Presidentovi a vládě přísluší samozřejmě můj návrh akceptovati, pozměniti nebo odmítnouti, avšak ujišťuji Tě, že briskní a urážlivý tón Tvé depeše je zcela zbytečný.

3. Němec hlásí telefonicky ze Lvova, že je na cestě do Chustu. Laušman zůstal v Banské Bystrici. Drtina a Uhlíř hodlají přiletět sem ze Lvova, aby pak pokračovali v cestě do Londýna.

Fierlinger.

AMZV Praha. Depeše došlé, 1944, čís. 2550 (Mos. 371). Záznam dešifrované došlé depeše (d. 27. 10. 1944). Strojopisný přepis. — Zd. Fierlinger, „Ve službách ČSR“, II, Praha 1948, s. 359—360.

496

1944, október 26. Londýn. — Depeša hlavného veliteľa gen. S. Ingra náčelníkovi čs. vojenskej misie v SSSR gen. H. Píkovi s informáciami o novej naliehavej žiadosti o sovietsku pomoc pre Slovensko.

Tajné!

President prostredníctvom sovietského velvyslance v Londýne obrátil sa na maršala Stalina s žiadosťou o rychlou a účinnou pomoc pro naše vojska na Slovensku.

Zasílám Vám na vědomí podstatné části argumentace, již bylo použito, abyste byl při event. rozhovorech informován:

Strategický význam území středního Slovenska drženeho a hájeného čs. vojsky spočívá v tom, že jím procházejí dvě důležité komunikační tepny vedoucí z východního Slovenska k západu. Severní trať Košice—Poprad—Žilina—Bohumín je čs. vojsky přerušena v prostoru Král. Lehoty a ovládána v délce asi 80 km ze severních svahů Nízkých Tater. Druhá trať Košice—Margecany—Červená Skala—Brezno—B. Bystrica—Bratislava vede údolím hor. Hronu a prochází středem hájeného území. Důležitost a potřeba obou těchto železničních tepen pro něm. velení roste úměrně s postupem sovětské armády přes Dukelský průsmyk i maďarskou nížinou, kde trať Čop—Miškolc—Budapešť se dostává už do bezprostřední blízkosti fronty. Proto je zcela přirozený zájem německého velení uvolnit a získat pro sebe obě zhora zmíněné tratě, neboť jejich zablokování čs. vojsky na středním Slovensku vyvolává těžkou operativní situaci něm. armád tísňených jak na východním Slovensku, tak v povodí horní Tisy. Není ovšem těž vyloučeno, že hornatý prostor středního Slovenska byl německým velením zahrnut do předvídané obranné pozice, která by měla zdržet sovětské proniknutí do údolí Váhu, jehož ovládnutí by mělo velký vliv na situaci německých vojsk severně Karpat (prostor krakovský) a znesnadnilo by obranu Vídně.

³ K tejto otázke viď ďalej dokument čís. 506 z 28. 10. 1944.

V každém případě z událostí posledních dnů vysvítá, že se německé velení znovu pokouší zjednodušit svou operativní situaci v podunajském prostoru zlikvidováním odporu našich vojsk na Slovensku. Posuzováno tedy i z vysokého hlediska strategického měla by likvidace našeho organizovaného odporu na středním Slovensku velmi nepříznivý vliv na vývoj válečné situace v podunajské oblasti.

Žádáme proto o okamžitou a účinnou pomoc, a to:

1. Pomoc materiální:

Naše jednotky bojující na Slovensku jsou vesměs nedostatečně vyzbrojeny, zejména těžkými zbraněmi. Nemají minometů, je nedostatek dělostřel. a protitank. zbraní. Materiální požadavky jsou předkládány sovětskému velení cestou naší vojenské mise v Moskvě. Pomoc, které se nám až dosud dostalo, je sice značná, ale nestačí však ani zdaleka krýt všechny potřeby. Vzhledem k nebezpečí z prodlení jsme se obrátili o materiel. pomoc i na Angličany a Američany. Nedostatek výzbroje způsobuje také, že není možno vyzbrojit záložníky a nováčky. To znemožňuje organizování nových útvarů a vytvoření záloh.

2. Na Slovensku operuje náš slabý letecký stíhací pluk, který ani technicky, ani pro nízký počet letounů není s to plnit všechny úkoly. Je tedy třeba i pomoci letecké, a to jak bombardováním i přemístěním let. oddílu na Slovensko (štor-movik).

3. Je nesporné, že postup sovět. armád ve směru na Košice a Miškolc by přiměl německé síly zasazené proti československým vojskům na Slovensku, aby ve svém tlaku polevily. Rychlé přiblížení sovětské fronty bylo by jistě pomocí nejúčinnější.

[Gen. Ingr]

SÚA Praha. E 22-12-14/432—433. Záznam dešifrovaných došlých depeší, čís. 716—722/25 a 723 až 731/25, poř. čís. 6668/1,2. Strojopis, originál.

497

1944, október 26. [Londýn.] — Pokyny hlavného veliteľa gen. S. Ingra na prípravu priestorov pre zhadzovanie zbraní a zásob, zaslané rádiotelegraficky veliteľovi 1. čs. armády gen. R. Viestovi na Slovensku.

V

Připravte ve vhodných prostorech nová místa pro shazování zbraní a zásob. Hlaste jejich polohu dle speciálky a očísľujte je. Připravte. Přípravná a startovní hesla londýnského rozhlasu Vám sdělíme obdobně, jak bylo připraveno pro Trstie a Ploskou. S Rusy domluvte způsob vytyčení ploch i ostatní signály a hlaste je. Téhož systému bude použito i při dodávkách z Itálie.¹ Pplk. Souhrada může dáti bližší vysvětlení.

Ingr.

SÚA Praha. PMR-L, sign. Slov. nár. rada. Odpis. Strojopisný priepis.

¹ V odpovědi zo Slovenska, podľa čísla rádiogramu z 27. 10. 1944, sa už uvádzalo len jediné miesto pre zhadzovanie materiálu: Donovaly, priestor 200 m juhovýchodne od kostola. (VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/6/2. Mka 102755/44.)